

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดทำแผนพัฒนาด้านการเกษตรของ
เทศบาลตำบลสุรนารี อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
**Farmers' Participation in making agricultural development plan in Suranaree
Municipal District, Mueang District, Nakhon Ratchasima**

กรีญภรณ์ ชัยสุภักดิ์ (Kreeyaphorn Chaisuphalak) * เบนจามาศ อยู่ประเสริฐ (Benchamas Yooprasert)**
กรณี ต่างวิวัฒน์ (Paranee Tangwiwat)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรตำบลสุรนารี (2) ระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดทำแผนพัฒนาด้านการเกษตร และ (3) ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการจัดทำแผนพัฒนาด้านการเกษตรของเทศบาลตำบลสุรนารี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรที่มีฐานข้อมูลในทะเบียนเกษตรกรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อาศัยอยู่และมีพื้นที่การเกษตรในเขตตำบลสุรนารี อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา รวมทั้งสิ้น 426 ราย โดยสุ่มแบบชั้นภูมิ แบ่งเป็น 10 หมู่บ้าน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนจำนวน 206 ราย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด

ผลการวิจัย พบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุเฉลี่ย 50.02 ปี จบประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนสมาชิกครัวเรือนเฉลี่ย 4.47 คน มีรายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ย 160,341.83 บาท และส่วนใหญ่มีภาระหนี้สิน มีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 36.53 ไร่ โดยมีแรงงานด้านการเกษตรในครัวเรือนเฉลี่ย 2.24 คน สถานภาพของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร มีระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐานในชุมชนเฉลี่ย 42.40 ปี และมีระยะเวลาในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรเฉลี่ย 22.01 ปี เกษตรกรเกือบทั้งหมดได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาด้านการเกษตร โดยส่วนใหญ่รับรู้ผ่านสมาชิกสภาเทศบาลและเอกสารของเทศบาลตำบลสุรนารี และส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมประชุม ฝึกอบรม สัมมนา และดูงานด้านการเกษตร (2) ภาพรวมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดทำแผนพัฒนาด้านการเกษตรอยู่ในระดับมากที่สุด (3) ปัญหาในการมีส่วนร่วมของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีปัญหาทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะให้เจ้าหน้าที่หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาด้านการเกษตรอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาด้านการเกษตรให้มากขึ้น

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของเกษตรกร การจัดทำแผนพัฒนาด้านการเกษตร

* นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช kreeyaphorn@hotmail.com

** รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช yoobench@hotmail.com

*** รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช paranee_tan@hotmail.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

Abstract

The purposes of this study were (1) to study the fundamental background of farmers in Suranaree Sub-District; (2) to study the farmers' participation level in making agricultural development plan; and (3) to study the farmers' problems and suggestions on the farmers' participation in agricultural development plan in Suranari Sub-District.

The populations in this study were 426 farmers, who were in farmer database of Ministry of Agriculture and Cooperatives, live in the area and have plant area in Suranaree Sub-District, Mueang District, Nakhon Ratchasima. The random sampling was used as dividing into ten villages. The samples were 206 farmers. The data were collected by using interview form. The statistical methodology used to analyze the data by computer programs were frequency, percentage, mean, standard deviation, minimum value, and maximum value.

The findings of this study were as follows: (1) Most of samples were male, their average age was 50.02 years, educated at primary level 4, their average family numbers was 4.47 people, their average agricultural income was 160,341.83 Baht, most of samples have debts, their average plant area was 36.53 Rai, their farm household labor was 2.24 people, most of samples were member of agricultural group, their average length of settling down in the area was 42.40 years, their average length of being farmer was 22.01 years, most of samples knew information about making agricultural development plan from city council members and bulletin from Suranaree Municipal District, most of samples joined the meeting, training, seminar, and observing activities; (2) the overall participation of the farmers in making agricultural development plan was at "most" level; (3) for the problems on farmers in making agricultural development plan, it was found that all farmers has trouble with participation in making agricultural development plan in all aspects—in moderate level, the farmers suggested that officials or co-operators should create understanding among the farmers about making agricultural development plan further.

Keywords: Farmer's Participation, Making Agricultural Development Plan